

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

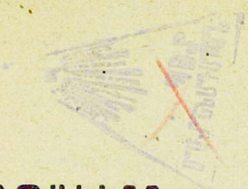
Adapt — remix, transform, and build upon the material

≡ ԶԻՆԹՂԹԱԿԻՑԸ,
ՆՐԱ ԴԵՐՆ ՈՒ
ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԸ ≡

55.233.23.

ՅԵ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

== ԶԻՆԹՂԹԱԿԻՑԸ,
ՆՐԱ ԴԵՐՆ ՈՒ
ԱՆԵԼԻՔՆԵՐԸ ==

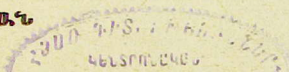

A 3798

ՀԱՅԿ. ՀՐԱԶ. ԴԻՎ. ՔԱՂԲԱԺ. ԽՄԲ.-ՀՐԱՏ. ՄԱՍ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1929 թ.

Ե. Տարսյան. — Военкор, его роль и задачи

ՀԱՅԳՈՂԻԳՐԱՅԻ I ՏՊԱՐԱՆ

Գրասենյակի վար 2085 բ. Պատվեր 3227
Տիրաժ 1500.

ԶԻՆԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

(Ընկ. Բուքնովի նստից)

Բանթղթակիցները, — այդ խորհրդային բան-
վորա-դյուղացիական հասարակայնութեան մի
հզոր ուժն է, և Կարմիր բանակն անմաս չէ այդ
ուժից: Մենք, — Կարմիր բանակս, — ներկայացված
ենք բանդյուղթղթակիցների բանակում 40 հազար-
բանոց բազմամարդ ջոկատով:

... Այսոր բանդյուղթղթակից է, իսկ վաղը
նա դառնում է զինթղթակից: Այսոր նա զինթըղ-
թակից է, իսկ հեռանալով Կարմիր բանակի շար-
քերից և մտնելով բանվորական կամ դյուղացիա-
կան ընտանիքի մեջ, նա հաճախ դառնում է բան-
դյուղթղթակից: Զինթղթակիցների 40 հազարա-
նոց ջոկատն որդանապես կապված է բանդյուղ-
թղթակցական շարժման հետ, վորովհետև մենք
բանակում հենց ձեր, բանդյուղթղթակիցներիդ
միջավայրից ենք վերցնում զինթղթակիցներին,
իսկ դուք լրացնում եք բանդյուղթղթակիցների
շարքերը այն յերիտասարդութեան միջից, վորը
մենք ամեն տարի ներգրավում ենք Կարմիր բա-
նակի շարքերը. դուք վերցնում եք Կարմիր բա-
նակի շարքերից, վորպես յերիտասարդութեան
յով դպրոցից, բանակային դպրոցն անցած թըղ-
թակիցներից:

Յեթե դուք գործարաններում, գյուղում կամ
բաղաքում, բանակից դուրս, կատարում եք և

պետք է աշխատանք կատարեք բանակի համար, ապա բանակ դալով ու նրա շարքերը մտնելով, այնտեղ զինթղթակից դառնալով, դուք շարունակում եք ձեր աշխատանքը՝ մեր բանվորա-դյուղացիական պետութեան մեջ ռազմական գործի ամրացման վերաբերյալ...

Բանվորա-դյուղացիական կարմիր բանակի զինթղթակիցն աշխատում է մի փոքր այլ պարագայում, քան թե՛ բանթղթակիցը գործարանում կամ դյուղթղթակիցը դյուղում: Բանակը յուրահաստուկ կազմակերպութիւն է: Բանակը խաղաղ ժամանակ պատրաստվում է պատերազմի համար: Բանակը ռազմական կազմակերպութիւն է, փոքր կոչված է պատերազմի համար: Բանակը մի կազմակերպութիւն է, փոքր կենտրոնացված է բարձր չափով, կարգապահ է, աշխատում է տվյալ հրամանի խտիվ կատարման հիման վրա: Յեւ այդ պատճառով եւ յեթե դուք, զիցուք, գործարանում կամ դյուղում ձեր մերկացուցիչ գրչով մի վորեւ սխալ գործեք, այդ սխալը յեթե այստեղ, զիցուք, չափազանցված է, յեթե մերկացնողն աչքաթող է արել պարագան, յեթե այստեղ նա, ինչպէս ասում են, փոքր ինչ զոռ է տվել իր գրչին, առանձնապէս մեծ վնաս չի հասցնի. այդ վնասը յեթե լինի յեւ, կշտկվի շատ ավելի արագ, քան թե յեթե նման սխալներ դուրս թռչեն զինթղթակցի գրչի տակից:

Մենք, ընկերներ, բանակը կառուցում ենք, փորպէս կենտրոնացված կազմակերպութիւն, ուստի և բանակում մենք պետք է առանձնապէս զգուշ լինենք, հատուկ ինամքով վերաբերվենք գեպի պետերի կազմի հեղինակութիւնը, գեպի

հրամատարի հեղինակությունը : Կարմիր բանակն
ու ամբողջ յերկիրը պետք է ձգտեն վորպեսզի
Կարմիր բանակի շարքերում ունենան մեր խնչա-
կան կարմիր հրամատարը : Յեւ մենք հասանք այդ
բանին : Մենք ձգտում ենք, վորպեսզի կարմիր
հրամատարն արժանի լինի կարմիր բանակին,
ուստի և մենք շատ թանգ ենք գնահատում կար-
միր բանակի շարքերում հրամատարի հեղինակու-
թյունը : Զինթղթակիցը, վորը մերկացումներ և
անում, զինթղթակիցը, վորը մատնանշում և
կարմիր բանակի շարքերում յեղած թերություն-
ների մասին, պետք է միշտ մտահոգվի, վոր իր
մերկացումը չզցի կարմիր բանակում բանվորա-
յուղացիական հրամատարի հեղինակությունը :
Յես ձեզ ասացի, վոր բանգյուղթղթակցի սխալ-
ները, — իսկ այդ սխալներն, իհարկե, անխուսա-
փելի յեն, — յեթե նրանք քաղաքացիական պարա-
զայում վնաս են հասցնում, այդ վնասը շատ ար-
վելի արագ և վերացվում, քան յեթե նման սխալի
հետ մենք գործ ենք ունենում կարմիր բանակում :

Կարմիր բանակը կենտրոնացված կազմակեր-
պություն է, ուստի և մենք շատ մեծ շնորհա-
թյուն ենք ցույց տալիս զինթղթակցային աշխա-
տանքի ծավալման, պատի թերթերի ցանցի ծո-
վալման նկատմամբ : Մենք թերթ ենք հաստատում
միայն այնտեղ, վորտեղ կա ամուր կուսակցական
կազմակերպություն, մենք թերթերի խմբադրերի
նկատմամբ գործադրում ենք նշանակման սխուտեմ
և այլն, վորը միանգամայն համապատասխանում
է բանակային ռազմական կազմակերպյալն վո-
րոն ու բնույթին : Յես ձեզ այդ մասին ասացի
նրա համար, վորպեսզի դուք մի ավելորդ անդամ

ևս մտածեք այդ հարցի մասին, վորպեսզի դուք
մի անգամ ևս հասկանաք, վոր զինթղթակիցների
աշխատանքը կարմիր բանակում պահանջում է
մեծ շրջահայեցութուն, մեծ զգուշութուն,
մինչև անգամ կարելի չե ասել, մեծ խորաթա-
փանցութուն, քան թե բանգյուղթղթակցի աշ-
խատանքը զործարանում կամ գյուղում :

ՁԻՆԹՂԹԱԿՑԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱ- ՆԱԿՈՒՄ

ՁԻՆԹՂԹԱԿՑԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ձինթղթակցի խնդիրներէց հիմնականն է՝ աշակցել բանակի մարտունակութեան ամրացմանը: Ձինթղթակիցը կազմակերպում է Կարմիր բանակային հասարակական կարծիք՝ բանակի մարտական, քաղաքական պատրաստութեան հրատույ հարցերի շուրջը, ոգնելով ամբողջ հրամքադիպումին՝ դաստիարակելու մարտիկ-քաղաքացի, ԲԿ Կարմիր բանակի համարձակ, ձեռներեց, կարգապահ մարտիկ:

Ձինթղթակցային շարժման ուժը նրա մեջ է, վոր նա խոր արմատներ է դրել կարմիր բանակայինների հոգու մեջ և հանդիսանում է մի խոշոր թճակ մարտական կորովի ամրացման գործում:

ՁԻՆԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Ձինթղթակցի ուժը նրանումն է, վոր նա կարողանում է գործնապես աշակցել զորամասի մարտական կորովի ամրացմանը, մարտիկ-քաղաքացու դաստիարակութեանը: Այս ամենը կարելի է իրագործել այն պայմանով, յերբ զինթղթակիցը լուրջ է վերաբերվում դէպի իր գործը:

Ձինթղթակիցը պետք է ունենա նախաձեռնողութուն, հնարագիտութուն ցույց տալու հրմ-

տուժյուն, փաստերն ըմբռնելու, փաստերին ճիշտ արձագանգելու, գլխավոր խնդիրը գտնելու և այդ խնդրի վրա կարմիր բանակային մասսայի ուշադրութիւնը կենտրոնացնելու կարողութիւն : Դեպքերին ու փաստերին ճիշտ գնահատական տալու, մասսաներին առաջ տանելու և պոչից քարը չզալու հմտութիւն . պարագային արագ հարմարվելու և բազմադան պայմաններում աշխատելու կարողութիւն :

Իսկ ինչպէս պետք է ղինթղթակիցը կատարի իր աշխատանքը . ղինթղթակիցը պետք է գործով ցուցահանի նախաձեռնութիւն, ըմբռնի փաստերը, գտնի գլխավոր խնդիրը, ճիշտ գնահատի քաղաքական անցքերը, քարը չզա պոչից, հարմարվի պարագային :

ԶԻՆԹՂԹԱԿՑԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄԱՎՈՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ Ե

Վոչ վոք կարմիր բանակայինին ստիպելով ղինթղթակցային կազմակերպութեան մեջ չի քաշում : Վոչ վոք չի պարտավորեցնում կարմիր բանակայինին գրել թերթում :

Կարմիր բանակայինն ինքնուրույն, կամավոր կերպով հարում է ղինթղթակցային կազմակերպութեանը, յեթե նա ցանկութիւն ունի մասնակցելու ղինթղթակցային աշխատանքին, սովորելու և փորձ ձեռք բերելու այդ գործում : Կարմիր բանակայինն առանց ձևականութիւնների ղինթղթակիցների շարքերն և անցնում, և ցանկացած բոպեյին նա կարող է թողնել ղինթղթակցային կազմակերպութեանը :

Զինթղթակիցները համախմբվում են իրենց

վաչոռային թերթի շուրջը, այսպեղ նրանք աշխատանքի փորձ են ձեռք բերում :

ԻՆՉՊԵՍ ՁԻՆԹՂԹԱԿԻՑ ԴԱՌՆԱԼ

Յուրաքանչյուր վոք, ով շարունակ գրում է թերթում, կամ այնտեղ զետեղելու համար նկարներ է տալիս, համարվում է զինթղթակից : Ձինթղթակից կարող է լինել և կարմիր բանակայինը և հրամատարը : Ձինթղթակից դառնալու համար հարկավոր է վարժվել թերթում գրել :

Ինչպե՞ս այդ անել :

Շատ ընկերներ ասում են, վոր իրենք ուսուսուսթյամբ զինթղթակից կդառնային, բայց չգիտեն, թե ինչի մասին և ինչպես պետք է գրել : Այդ սկսնակ զինթղթակիցների ամենացավոտ հարցն է : Ինչպե՞ս վարժվել գրել թերթի համար :

Ամենից առաջ հարկավոր է ընտրել նյութը : Նյութեր մեր կյանքում վորքան ուղեք կա : Որինակ՝ մենք այսօր դնացել եյինք անհատական վարժության—ահա քեզ նյութ : Կամ այսօր ուսումնասիրում եյինք ներքին կանոնագիրքը—ահա յերկրորդ նյութ . ուսումնասիրում եյինք հրացանը—յերրորդ նյութ . կամ գրադվեցինք փորձնական հրաձգությամբ—չորրորդ նյութ : Ինչուք, վերցրել ենք անհատական վարժության նյութը : Ինչպե՞ս նկարագրել այն : Պետք է նկարագրել այնպես, ինչպես անցել է վարժությունը, ինչ և նկատել ինքդ . լավ եր անցնում արդյոք պարապմունքը, ինչպես եյին պարապում կարմիր բանակայինները, ինչ ստացան նրանք այդ պարապմունքից, ինչպիսի թերություններ կամ լավ կողմեր ուներ պարապմունքը : Յեթե այդ ամենը կաթողո-

ցա՛վ զինթղթակիցը տալ, ապա թղթակցութ՛յունը հետաքրքիր կլինի և ոգուտ կբերի :

Շատ մեծ նշանակութ՛յուն ունի, վոր շինթղթակիցը նկարագրի հատկապես մի՛ նյութ. թե չե հաճախ պատահում ե, վոր սկսնակ ընկերը միևնույն թղթակցութ՛յան մեջ ուղում ե ընդգրկել կարմիր բանակային ուսուցման բոլոր տեսակները : Այլելի լավ ե յուրաքանչյուր նյութ լուսաբանվի առանձին-առանձին :

Ընկերներից շատերն իրենց թղթակցութ՛յուններում շատ քիչ փաստեր են բերում : Այդ վատ ե : Յուրաքանչյուր զինթղթակից պարտավոր ե իր ամեն մի միտքը հաստատի փաստերով, այլապես թղթակցութ՛յունը համոզիչ չի լինի : Զինթղթակիցը պետք ե հիշի, վոր վորքան շատ փաստեր բերի, այնքան հետաքրքիր կլինի թղթակցութ՛յունը : Չափազանց ոգտակար ե, վոր սկսնակ թղթակիցը խորհուրդներ և ոգնութ՛յուն խնդրի հին զինթղթակիցից, կամ վաշտային թերթի խմբագրից կամ խմբկոլի անդամից : Այդ շատ կոգնի նրան «վոտքի կանգնելու» : Յերիտասարդ զինթղթակցին մեծ ոգնութ՛յուն ցույց կտան նաև վաշտում զինթղթակիցների հետ տարվող պարապմունքները :
ՆՈՐԵԿ ԶԻՆԹՂԹԱԿԻԾՆ ՈՒ ԴԻՎԻԶԻԱՅԻ ԹԵՐԹԸ

Սկզբնական շրջանում նորեկ զինթղթակիցը, մանավանդ նախկին բանդյուղթղթակիցը, բավական ջանք պետք ե գործ դնի, վորպեսզի տարբերի զինթղթակցային աշխատանքների ստանձնահատկութ՛յունները բանակում, վորպեսզի վարժվի հետագա աշխատանքների համար : Սկզբնական շրջ-

Քանու՛մ նա կարիք կղգա սվազ ընկերների սգ-
նության :

Նա իրեն համար ոգնողներ կգտնի հին զին-
թղթակիցների մեջ : Նա կկարողանա ցուցումներ
ու խորհուրդներ հարցնել զինթղթակցային կազ-
մակերպչից , բջիջի քարտուղարից ու քաղղեկից :
Նա պետք է շարունակ կարդա գրքեր ու ամսա-
դրեր բանդյուղթղթակցային և զինթղթակցային :
Հարժման վերարերյալ :

Նորեկ զինթղթակիցներն առաջին ժամանակ-
ներում վախենում են գրել դիվիդիական թերթին ,
բավականանում են միայն վաչտային թերթերոյ
և լավագույն գեսլքում՝ գնդային թերթով : Այդ
միանգամայն սվելորդ և անտեղի վախ է : Յու-
րաքանչյուր զինթղթակից պետք է իր զինթղթակի-
ցային աշխատանքների առաջին իսկ քայլերից
կապվի դիվիդիական կարմիր բանակային մամուլի
հետ :

ԶԻՆԹՂԹԱԿԻԾՆ ՈՒ ԻՆՔՆԱՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԹՅՈՒՆԸ

Ինքնաքննադատությունը կամ պանիա չէ ,
վորն անց են կացնում վորոչ ժամանակաշրջա-
նում : Ինքնաքննադատությունը մեր աշխատանքի
մեթոդն է , վորին մենք պետք է կարողանանք
տիրել : Ինքնաքննադատությունը մեր թերթերում
պետք է ընթանա ձգձգումների , բյուրոկրատիզ-
մի , թափթփվածության , տնտեսական թերու-
թյունների և կուսլուտաշխատանքներում նկատվող
կազմունչչինայի դեմ մղած պայքարի գծով :

Ինքնաքննադատությունը պետք է կոչ անի
ամբողջ կարմիր բանակային մասսային ակտիվ

մասնակցելու զորամասի շինարարութիւնը, նրա
ամբողջ կյանքին: Նա պետք է առաջ քաշի յետ
մնացողներին, ամբողջ վաշտը դարձնի ակտիվ
որգանիզմ, վոր ամբողջ յեռանդն ուղղում է զու-
րամասի ամբացման դործին: Ավելի շատ լուրջ,
մեծ, ամբողջ մասսան հետաքրքրող հարցեր. ա-
վելի քիչ վախ այդ հարցերի հանդեպ:

Չինթղթակիցը պետք է դրի այն ամեն վասի
մասին, ինչ նա տեսնում է կամ իմանում է. այն
բոլոր թերությունների մասին, վոր խանգարում
են մեր աշխատանքին, քանի վոր այդ թերու-
թյունների հայտարարումն ու վերացումը նույն-
պես ծառայում է զորամասի հետագա զարգաց-
մանը: Ինքնաքննադատութեան կրակը պետք է
ուղղած լինի բանակային մասսայի մեջ յեղած
թերությունների ու բացասական յերևույթների
դեմ:

ԳՐԵԼ ԿԱՐԵԼԻ ՅԵ ԱՄԵՆ ԻՆՉԻ ՄԱՍԻՆ

Չկա զորամասի շինարարութեան մի բնագա-
վառ, վորին չկարողանա դիպչել զինթղթակիցը,
վորի մասին նա չկարողանա գրել թերթին: Հար-
կավոր է միայն յուրաքանչյուր թղթակցութեան,
անկախ նրանից, թե ինչ նյութ է շոշափում, գը-
րել այնպես, վոր նրա արդյունքը ծառայի հողուս
կարմիր բանակի:

Կարող է արդյոք զինթղթակիցը գրել հրամա-
տարի սխալ գործողութեանների կամ վաս ու-
րարքների մասին: Իհարկէ, կարող է: Դեռ ավե-
լին, նա պետք է դրի այդ մասին: Բայց ամեն ան-
գամ, յուրաքանչյուր առանձին դեպքում զինթղ-
թակիցը պետք է վորոշի, թե նյութը դեռեղեյու-

հետեանքով ողորման ավելի շատ կլինի, թե վնասը՝ հրամատարի հեղինակութունը գցելու պատճառով :

Վո՞ր նյութին ամենից՝ շուտ պետք է արձագանդի գինթղթակիցը : Նյութերը շատ շատ են : Այդ նյութերից ներկայումս ամենահրատապն է կուլտուրան մեր կենցաղում, կոիվը հարբեցողության դեմ, մաշը զոզության դեմ, անդրադիտության վերացումը մեր շարքերում, լավազույն գորանոցի մրցակցությունը, սլաքարը կուլտուրական սովորքների համար, աշխատանքներում յերեւացող կաղյոնչչինայի դեմ, զանազան կամպանիաներին պատրաստվելը :

Քիչ նյութեր չեն տալիս մեզ ստորաբաժանումների շարային կյանքը—ուսուցման առաջին քայլերը, պահակային ծառայության ուսումնասիրությունն ու կատարումը, կարգապահության գործնության հարցերը :

Կարմիր բանակայինների փոխհարաբերությունների, հարցերն իրար միջև և թե հրամատարների հետ նույնպես չպետք է աչքաթող արվեն գինթղթակցի կողմից :

ԻՆՉ Ե ՊԱՀԱՆՁՈՒՄ ՆՅՈՒԹԸ ՆԱԽՔԱՆ ՆՐԱ ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒՄԸ

Հարկավոր է ամենից առաջ մտածել, թե արդյոք գինթղթակիցը բավականաչափ տվյալներ ունի՞ ընտրած նյութը լուսաբանելու համար : Լավ, մոտիկից ծանոթանալով նյութին կերևա, վոր այս կամ այն կողմը դեռ պարզ չէ գինթղթակցի համար : Մի բան դեռ պակասում է : Այդ հայտարերելով գինթղթակիցը պետք է մտածի,

թե ինչ տվյալներ, վորտեղից և ումնից կարող և ստանալ հարցը լիովին պարզելու համար:

Վերցնենք, որինակ, այսպիսի մի դեպք. զինթղթակիցը հայտարերել և հասարակական կազմակերպության վատ աշխատելու փաստը և կամենում և պարզել դրա պատճառները: Նա անխուսափելիորեն կգա այն յեղրակացության, վերկա՛մ պեկավարությունն և վատ, կա՛մ բովանդակությունն և անբավարար, կա՛մ չեն կարողանում գրավել մարտիկներին:

Այդ հանդամանքը պարզելու համար զինթղթակիցը պետք և զրուցի քաղղեկի, բժիշի քարտուղարի հետ, իմանա կարմիր բանակայինների կարծիքը, պարզի նրանցից, թե հատկապես ինչ և անբավարար, ինչ կուղեյին նրանք: Պետք և զրուցի կուսակցականների, կոմյերիտականների, հրամատարների հետ—և ահա այդ բոլորի ամփոփումները կտա պատկերի լիակատար լուսաբանումը:

Բայց արդյո՞ք այդպե՞ս են վարվում շարունակ մեր բոլոր ընկերները: Վո՛չ. յերբեմն տրվում և միանգամայն չստուգված նյութ: Լսել և զինթղթակիցը մի վորևե մեկից մի կողմնակի լուր, մանավանդ կենցաղի բնագավառից, և այդ արդեն միանգամայն բավական և համարում թղթակցություն գրելու համար: Հետո, շնորհիվ նրա այդ անփութության, մի ամբողջ գրապրություն և ըստեղծվում:

Չափազանց աարածված և նաև մեկն ու մեկին թերթում «կոթեկու» ձգտումը աշխատում են վորփրբել մի վորևե պատահական փաստ ու իսկույն «կարմիր Զինվոր»-ին ուղարկել: Բայց յերբ նր-

ման թղթակցությունը խմբագրությունը զորա-
մաս և ուղարկում տեղնուտեղը միջոցներ ձեռք
առնելու համար, ղինթղթակիցն աղմուկ և բարձ-
րացնում :

— Ինչպե՞ս, շտապերել այդպիսի հրաշալի
նյութը, այդ նշանակում և, վոր խմբագրությունը
կաղմնապահություն և անում, սքողում և թերու-
թյունները . . .

Իհարկե, նման դեպքերում ընկերները մոռա-
նում են, վոր թղթակցության թերթում վեաեղելը
միակ և այն ել ամեն անգամ ամենահաստատուն
միջոցը չե թերությունը վերացնելու համար :

Հանձնարարվում և յուրաքանչյուր ղինթրդ-
թակցին, նախքան այս կամ այն նյութի մասին
զրեկը կազմել փոքրիկ պլան, թե ինչ մոմենտներ
պետք և յուսարանի, վորտեղ և ինչ տվյալներ
պետք և հավաքի, ում հետ պետք և խոսակցի, ինչ
պետք և ստուգի, ինչ փաստեր պետք և ձեռք բե-
րի, ինչպիսի փաստերով պետք և ապացուցի տրվ-
յալ յերևույթը :

Իր առաջ ունենալով այդպիսի պլան, ղին-
թղթակիցն ավելի քիչ սխալներ կանի : Նա ավելի
ճիշտ կլուսարանի, ավելի կոնկրետ փաստեր կլ-
բերի, ավելի գործնական յեղրակացություններ և
առաջարկներ կանի :

Իրականությունը հարկավոր և տալ այնպես,
ինչպես նա կա, առանց «ծաղկեցնելու», առանց ճո-
ղարկելու թե՛ լավը, թե՛ վատը, թե՛ նվաճումնե-
րը և թե՛ թերությունները :

Միայն այս պայմանով ղինթղթակիցը կտա
մարտիկների տրամադրությունների իսկական
ճիշտ պատկերը, նրանց վերաբերմունքը դեպի

ծառայութիւնը և այդպիսով իսկ կողմի ռազմա-
քաղաքական ուսուցման ճիշտ կազմակերպու-
թյանը :

ՉԻ ԿԱՐԵԼԻ ԱՆՎԵՐՁ ԸՆԴՀԱՆՐԱՑՆԵԼ

Մեր մի շարք պատի թերթերը տառապում են
մի մեծ թերութեամբ. նրանց մեջ բացակայում է
կարմիր բանակային ուսուցման պարզ արտահայ-
տած դեմքը : Ձեռնգրվում են շատ նյութեր, վոր
կրում են ընդհանուր բնույթ : Որինակ՝ չի մատ-
նանշվում, թե ինչ վիճակում է գտնվում ուսուց-
ման տվյալ աստիճանում հրաձգային դործի ու-
սումնասիրութիւնը, նրա յուրացումը կարմիր
բանակայինների կողմից, ներքին ծառայութեան,
կայազորային, կարգապահական կանոնադրքերի
ուսումնասիրութիւնը, մարտիկի Ֆիզիկական
դաստիարակութեան դրութիւնը, անհատ-մար-
տիկի ուսուցումը, ինչ հաջողութիւններ ու թե-
րութիւններ կան քաղաքաբանութեանը, կար-
միր բանակայինների վերաբերմունքը դեպի այդ
պարապմունքները, լեւանկյան առանձին խմբակ-
ների, հասարակական կազմակերպութիւնների
աշխատանքները և այլն և այլն : Մեծ մասամբ
բոլոր ռազմական առարկաները վերցվում են միա-
տեղ և նրանց մասին կազմում են մի ընդհանուր
ամփոփիչ թղթակցութիւն : Իհարկէ, հնարավոր
չի լինում թերթի միջոցով դադափար կազմել ու-
սուցման վորևէ բաժնի մասին, վորի հետևանքով
կորչում է թե թերթի և թե ամբողջ ղինթղթակ-
ցային աշխատանքի արժեքը :

Անհրաժեշտ է սովորեցնել ղինթղթակցու-
րին, վորպէսզի նրանք յուրաքանչյուր առան-

ձին-առանձին առարկա մշակեն առանձին թըղ-
թակցությամբ, վորպեսզի նրանք մի քանի նյութ
չխառնեն իրար և «չիլափլափ» սարքեն :

Խմբկոլն եւ նախքան թերթի լույս ընծայումը
պետք է ունենա վորոշ պլան : Այդ պլանը պետք է
ընդգրկի ըստ հնարավորին աշխատանքի բոլոր
ճյուղերը : Այդ պլանով եւ հենց պետք է կառու-
ցել թերթը, ձգտելով բազմակողմանիորեն լուսա-
բանել կարմիր բանակայինների ուսուցումը : Ա-
ռանց վորոշակի, պարզ նպատակադրման, առանց
ուսուցման առանձին առարկաները բազմակող-
մանիորեն լուսաբանելու, թերթը չի տրդարացնի
իր կոչումը :

ԱՎԵԼԻ ՄՈՏ ԿՅԱՆՔԻՆ

Առանց լայն ծավալված մասսայական աշ-
խատանքի, զինթղթակիցներն իրենց խնդիրները
կկատարեն միայն կիսով չափ : Պետք է կարգի բե-
րել պատի թերթերի ընթերցումը՝ անմիջապես
նրանից հետո, յերբ թերթը լույս է տեսնում : Դրա
հետ միասին պետք է համապատասխան բացատ-
րություններ տալ շոշափած հարցերին :

Զինթղթակիցները պետք է լուրջ ուշադրու-
թյուն դարձնեն նաև հարց ու պատասխանի առե-
քի ու լենխորհուրդների որագրերի վրա . կարմիր
բանակայիններին հետաքրքրող հարցերը պետք է
լուսաբանվեն պատի թերթերում : Զմբան չըջա-
նում պետք է ձգտել, վորպեսզի կարմիր բանա-
կայինների պահանջների ու հարցումների բավա-
րարումն ընթանա վոչ միայն հրամատարության
գծով, այլև մեր մամուլի, զինթղթակիցների մի-
ջոցով :

ՀԱՅԿ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԼ
ԳՐԱԳՐԱՆ 2

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
ԺԱՄԱՆԱԿՎԱ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻՆ

Զմբան շրջանի կենտրոնական հարցերից մեկն է պատրաստութիւնը պատերազմի ժամանակվա աշխատանքներին : Այդ պատրաստութեան ձևերը բողոքատեսակ են : Յերբ մենք ձմբան ընթացքում յույս ենք ընծայում փոքրիկ, մարտական, հկուն շարաթաթերթ, յերբ մենք վարժվում ենք սրտը արձագանդել բոլոր հարցերին, դրանով իսկ մենք մեր մեջ մշակում ենք արժեքավոր հասկութիւններ, վոր անհրաժեշտ են մեզ մանյովրաներում ու պատերազմում : Անհրաժեշտ է նաև յերթերի ու մանյովրների հատուկ ուսումնասիրութիւն, զինթղթակիցների ռազմական խաղեր ու տաղնապներ :

ԶԻՆԹՂԹԱԿՑԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ԶԱՄԲԱՐՈՒՄ

Յեթե ճամբարային ամբողջ ուսուցումը ըստուգումն է այն ամենի, ինչ անցել են ձմբանը տեսականապես, և ամենից առաջինը շախմատ մտանում է մարտական պարազային, ապա զինթղթակցային աշխատանքը նույնպես պետք է սերտորեն կապված լինի ճամբարային ուսուցման հետ :

Գործնական աշխատանքը մարտականին մաս պարազայի պայմաններում զինթղթակցային աշխատանքի հիմնական խնդիրն է ճամբարում :

Բանդյուղթղթակիցներէ Գ-րդ խորհրդակցութիւնը հիմնական ցուցումներ տվեց՝ ճամբարում զինթղթակցի կատարած աշխատանքի մասին : Այդ ցուցումների վողով պետք է ծավալվի ամբողջ

աշխատանքը : Ճամբարային սրայմանները , բնա-
 կանաբար , փոքր ինչ կկրճատեն զինթղթակցի
 զուտ շտեսական» աշխատանքը : Բայց դրա փոխա-
 բեն դործնական աշխատանքը պետք է աշխարհի ու-
 ժեղացվի : Ռազմական ուսուցում , սպորտ , գյու-
 ղի , և մասնավորապես գյուղական սրատի թերթե-
 րի , ուղղմականացման աշխատանք—ահա թե ինչ
 պետք է լինի զինթղթակիցների ուշադրության
 կենտրոնում : Պետք է հատուկ ուշադրություն
 դարձնել թղթակցությունների վորակի բարձրաց-
 ման , խմբադրությունների հետ կապի բարելավ-
 ման վրա : Ուսուցման և աշխատանքի մյուս ձևը
 նույնպես չպետք է աչքաթող անել : Խնայողու-
 թյան ու տնտեսության կամպանիաները ճամբար-
 րում պետք է շարունակել ավելի յեռանդով , քան
 յեղեկ և մինչև այժմ . ճամբարում այդ առթիվ
 նյութեր բավական շատ կլինեն :

ԱՆՅՅԱԼ ՏԱՐՎԱ ՓՈՐՁԸ

Այդ կարճ կարելի չե բնութագրել հետևյալ
 ձևով.—1) զինթղթակիցներն անցյալ տարի մեծ
 մասամբ ճամբար դուրս յեկան չպատրաստված .
 2) ժամանակին հաշվի չեր առված , թե յերթա-
 կան-դաշտային կյանքում պահանջվելու յին աշ-
 խատանքի հատուկ մեթոդներ . 3) 1904 թվի ծըն-
 ված կարմիր բանակային-զինթղթակիցները ըս-
 կեսցին հեռանալ զինթղթակցային շարժումից :

Այստեղից մենք աղատ կարող ենք յեզրակաց-
 նել , վոր մեր զինթղթակիցը տակավին թույլ է
 հարմարվում աշխատանքի նոր պայմաններին ,
 վոր նոր պարազայում նա շիտթվում է , և այդ

շփոթութիւնը, ինչպէս ցույց տվեց փորձը, տե-
վում ե 1 ամիս: Ի՞նչ ե դրա պատճառը: Պատճառն
այն ե, վոր գինթղթակիցը, ճամբար դուրս դա-
լով, դեմ ե առնում աշխատանքի մեծ թափին,
հարցերի ավելի լայն շրջանի, վոր պայմանավոր-
ված են յերթական-դաշտային պարադայով:

ՎՈՐՆ Ե ԱՅՍ ՏԱՐՎԱ ՃԱՄԲԱՐԻ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Այս տարվա ճամբարային ուսուցումը փոքր
ինչ տարրերովում ե անցյալ տարվանից, և այդ
մասին գինթղթակիցը պետք ե վաղորոք իմանա:
Այս տարի հատուկ ուշադրութիւն ե դարձվում
հետևյալ խնդիրների վրա.

1. Ուշադրութեան կենտրոնը մանր միավոր-
ներից ուղղվում ե մեծ միավորների վրա. 2. հա-
տուկ ուշադրութիւն ե նվիրվում ջոկատային ու-
սուցմանը. 3. դաշտային կարգապահութեան մը-
շակում. 4. ստուգումն այն բանի, թե ինչպէս ե
հարմարվում յերթական-դաշտային պարադային
կուսքաղաքական, արտադպրոցական ու գինթղ-
թակցային աշխատանքը. 5. նշանավոր տեղ ե
դրավում մարտիկի մարտական հատկութիւնների
մշակումը:

Ինչո՞ւ յե հարկավոր մեղ իմանալ այդ ս-
ուանձնահատկութիւնները. վորպեսզի մենք ժա-
մանակին կարողանանք հարմարվել ճամբարային
ուսուցման մեծ ու բարդ շղթայում, նրա յուրա-
քանչյուր աստիճանում կարողանանք դռնել գըլ-
խավոր ողակը:

Մեր խնդիրներէց դիտարկելով, վորը վորոշում է զինթղթակցի ամբողջ աշխատանքի ուղղութիւնը, աջակցութիւնն և հրամատարութեան բանակայինի մարտական պատրաստութեան դործում, դաշտային կարգապահութեան, պատասխանատվութեան, համարձակութեան, վճռականութեան, նախաձեռնութեան դաստիարակութիւնն և ուղիտան պայքարն և ընդդեմ թափթփիվածութեան ու ծուլութեան:

Ինչպե՞ս պետք է դործնապես իրականացնի զինթղթակցն այդ բոլորը:

Անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր դորամասում հայտարերել լավագույն կարմիր բանակայիններին: Նրանք պետք է կենտրոն ծառայեն, վորոնց շուրջը պետք է սանդժի կարմիր բանակային հասարակայնութիւն: Զինթղթակցի ամբողջ աշխատանքում պետք վորքան կարելի յի շատ փաստեր և որինակներ լինեն: Հարկավոր է ազիտացիա մղել և կազմակերպել կարմիր բանակային մասսային վառ փաստերով, համողիչ որինակներով: Ուսուցման յուրաքանչյուր աստիճանում պետք է դանել առանցքը:

Արդյոք այդ նշանակում է, վոր զինթղթակցը պետք է հենվի մի կետի վրա և մնացածը մոռացութեան տա: Վո՛չ: Կենտրոնացնելով կրակը դիտարկելով ողակի դեմ նա իրավունք չունի աչքաթող անել մնացած այն բոլոր ողակները, վոր կազմում են ճամբարային ուսուցման ամբողջ շրջանը:

ՊԱՏԻ ԹԵՐԹԸ ՃԱՄԲԱՐՈՒՄ

Պատի թերթը ճամբարում պետք է տարբերվի իր հողվածների կարճառոտությամբ, գործարարությամբ: Պատի թերթում պետք է զգացվի յերթական դաշտային ուսուցման լարվածությունն ու կարևորությունը: Թերթը պետք է ունենա մարտական վոճ: Այնուհետև պետք է գործնականում ստուգել խմբկոչների ու թերթերի հրատարակման կազմակերպությունը՝ մարտավարական պարասի մունքների ու յերթերի պայմաններում:

Այդպիսով մենք տեսնում ենք, վոր զինթրոֆթակիցը ճամբարում պետք է լինի կարմիր բանակային հասարակայնության կազմակերպչ: Ըստ մարտական ուսուցման խնդիրների շուրջը: Նա պետք է լինի հրամատարի, քաղաշխատողի, կարմիր բանակայինի ոգնականը գործատեղի մարտական ու քաղաքական ուսուցման բոլոր տեղամասերում:

ԶԻՆԹՂԹԱԿԻՑԸ ՄԱՆՅՈՎՐԱՆԵՐՈՒՄ

ԽՄԲԿՈՒԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

Մանյովրային պարադան պահանջում է վաշտային ու գնդային թերթերի խմբապրություններից ճկունություն և միևնույն ժամանակ աշխատանքի վորոշակիություն: Անցած մանյովրաները ջույց տվեցին, վոր մարտական սլաքազայում խմբկոչների համար աշխատելը դժվար է: Դժվար է հավաքել նաև զինթրոֆակցային ժողովներ: Իսկ թերթ հրատարակել պետք է: Ապա ինչպես պետք է անել:

Փորձը ցույց տվեց, վոր թերթի հրատարակ-

ման ամբողջ պատասխանատուությունը պետք է
դնել խմբագրի վրա, վոր թերթի համար ամբողջ-
ջովին նա պետք է պատասխանատու լինի, և նա
յև մենակ խմբագրում թերթը: Բայց խմբագրի
համար դժվար է մենակ կատարել այդ ամբողջ
աշխատանքը: Այդ պատճառով խմբագրին ողնե-
յու համար կուսկազմակերպությունները պետք է
ջուկեն զատակային լիազորներ՝ կուսակցական կամ
կոմյերխտական ակտիվ զինթղթակիցներին:

Դասակային լիազորներն ոգնում են խմբա-
գրին թերթի հրատարակման դործում. նրանք
ազդում են և արտագրում թղթակցությունները,
հրահանգում են բոլոր պատեհ դեպքերում դա-
սակի զինթղթակիցներին, նյութեր են հավաքում
թերթի համար, տարածում են իրենց թերթը դո-
րամասերում: Լիազորների միջոցով խմբագիրը
կապ է հաստատում զինթղթակիցների հետ: Բայց
ամեն անգամ հնարավոր չի լինում հավաքել դա-
սակային լիազորներին: Այդ դեպքում խմբագիրը
թերթի հրատարակմանն ոգնելու համար ոգտա-
դործում է յեղած զինթղթակիցներից 2-3 հոգու:

Մտքագիրն անձամբ կամ լիազորների միջոցով
պետք է մշտական կապ պահի հրամատարության
հետ: Սերտ կապը հրամատարության հետ կողմի
խմբագրին իրազեկ լինել վաշտի մարտական խըն-
դիրներին, ավելի մոտիկից ծանոթանալ այն թի-
րություններին, վոր պետք է հարվածվեն թեր-
թում և այլն: Հրամատարն ինքն էլ պետք է շա-
րունակ աջակցի թերթին, աշխատակցի նրան և
արագ միջոցներ ձեռք առնի կարևոր մերկացնող
հոդվածների առթիվ:

Գնդային թերթերի խմբագրերին ոգնելու հա-

մար. ջոկվում են վաշտային լիազորներ (վաշտային թերթերի խմբագրերից) : Նրանց միջոցով զնդային խմբագրի համար ավելի հեշտ կլինի կարգի բերել ղեկավարութունը ղինթղթակիցների նկատմամբ :

Վաշտային ու զնդային թերթերը լույս բնծայելուց առաջ պետք է զննվեն համապատասխան քաղղեկի կամ կոմիտարի կողմից (կոմիտարի վոխարեն թերթը կարող է զննել կուսբյուրոյի քարտուղարը) :

ԶԻՆԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մանյովրաններում ղինթղթակիցների կազմակերպութունն, իհարկե, ամբողջովին պահպանում է իր կամավորական բնույթը : Թղթակցությունները հրամատարության կողմից նախնական գրաքննության չեն յենթարկվում : Զինթղթակիցները կարող են իրենց թղթակցություններն ուղարկել ցանկացած թերթին և հանձնել անմիջորեն զորական կապի միջոցով, կա'մ դասակային լիազորների ձեռքով :

Անցած մանյովրաններում մեկանում ղինթղթակիցների ժողովները դումարվում էին առանց հրամատարության թույլատվության : Հաճախ պատահում եր, վոր հրամատարին անհրոժեշտ եր այս կամ այն կարմիր բանակայինը, իսկ նա այդ միջոցին դտնվում եր ժողովում : Իսկական պատերազմում նման դեպքեր չպետք է լինեն : Այդ պատճառով այժմ կանոն է մտցվում, վոր ղինթղթակիցները մանյովրաններում ժողովները դումարում են միայն հրամատարության թույլատվությամբ : Այդ ժողովներն անցնում են միայն վաշ-

տային մասշտաբով խմբագրի ղեկավարութեամբ
ու բջիջի քարտուղարի ներկայութեամբ : Վաշտա-
յին թերթերի խմբագրերի ու լրագործների ժողով-
ներն անցնում են գնդի ղինթղթակցային սչխա-
տանքի կազմակերպչի ղեկավարութեամբ և կոլ-
լեկտիվի բյուրոյի քարտուղարի կամ անդամի
ներկայութեամբ :

ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՏԵԻՆԻԿԱՆ

Թղթակցությունները պետք է դրել կարճ,
թղթի մեկ յերեսի վրա, հասարակ մատիտով,
բայց պարզ ընթեռնելի ձևադրով :

Մինչև այժմ միայն առանձին ղինթղթակից-
ներն են նշանակում իրենց թղթակցություննե-
րում առաքման ժամանակը : Մարտական պարա-
գայում այդ կպահանջվի բոլոր ղինթղթակիցնե-
րից : Դիրքերից, յերթից, ոժանդակից ուղարկ-
ված թղթակցություններում պետք է անպայման
մատնանշված լինի թղթակցությունն ուղարկելու
որը, ժամը, վայրը, զորամասի անունը :

Զինթղթակիցը լիովին պատասխանատու յե-
լր հաղորդած փաստի համար : Այդ պատճառով
եւ նա պետք է խնամքով ստուգի այն փաստերը,
վորոնց մասին գրում է : Իսկ խմբագրութեան գի-
տութեան համար նա պետք է հաղորդի, թե այս-
ինչ փաստն ինքն է տեսել, թե այդ մասին նա
գրում է ուրիշի խոսքերից : Գաղտնի բնույթ կրող
թղթակցությունները պետք է ուղարկել միայն
ծանոթ անձանց ձեռքով և ծրարի վրա մակտւրել՝
«անձամբ խմբագրին» : Զինթղթակիցներին հանձ-
նարարվում է ոգտվել կեղծանունով, բայց խմբա-

դրութեան տեղեկութեան համար անողայմտն պետք է հաղորդել իր իսկական անուն, աղջանունը :

ԻՆՉՊԵՍ ԸՆՏՐԵԼ ՅԵՎ ՌԻՄ ՈՒՂԱՄԿԵԼ ՆՅՈՒԹԸ

Մանյովրաներում առանձնապես կարևոր է նյութի և ապա այն թերթի ընտրութիւնը, վորին ուղարկելու յե իր դրածը :

Զինթղթակիցը պետք է մտածի իր նյութի մասին և նայած իր թղթակցութեան ուղարկելի այն կա՛մ վաշտային Իւլիչեկային, կա՛մ ղնդային, կա՛մ դիվիդիական և կա՛մ բանակային թերթին : Յեթե թղթակցութիւնը կարող ե շարժել միայն վաշտի ընթերցողների հետաքրքրութիւնը, նա պետք ե ուղարկվի վաշտային թերթին, յեթե թղթակցութիւնը հետաքրքրութիւն ե ներկայացնում ամբողջ ղնդի կամ ամբողջ դիվիդիայի համար, նա պետք ե ուղարկվի ղնդի կամ դիվիդիայի թերթին : Վատ բան չի լինի, իհարկե, յեթե ղինթղթակիցը միևնույն կարևոր դեպքի կամ փաստի մասին միաժամանակ գրի և՛ ղնդի և՛ դիվիդիական թերթին :

ԶԻՆԹՂԹԱԿԻՑՆ ՈՒ ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՊԱ- ՀՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մարտիկները միայն ռազմական գիտելիքները չն, վոր յուրացնում են. բանակը նրանց պետք է նաև կարգապահ դարձնի : Կարգապահութիւնն անհրաժեշտ ե ամենուրեք, բայց նա առանձնապես կարևոր ե բանակում : Առանց կարգապահութեան չկա բանակ, և կարգապահութեան հարցն առաջնակարգ տեղերից մեկը պետք է բունի բանակում :

Ինչպիսի դերք պետք է բռնի այդ հարցում
գինթղթակիցը : Իհարկե, նա պետք է խիստ կար-
գապահության կողմնակիցը լինի : Իհարկե, նա
պետք է հրամատարի ողնականը լինի կարգապահ-
ության ամրացման գործում :

Ինչ ձևով գինթղթակիցը պետք է պայքարի
կարգապահության ամրացման համար : Անկար-
գապահության դեպքեր մեկանում շատ են լինում :
Հրամատարն անկարգապահ մարտիկին տույժեր է
տալիս, յերեմն ել ուղարկում է պահանոց : Բացի
դրանից, նա բացատրում է մարտիկին նրա զան-
ցանքը : Բայց գինթղթակիցը պետք է իր թղթակ-
ցություններով և անձնական ազդեցությամբ հա-
սարակական այնպիսի տրամադրություն ստեղծի,
վոր անկարգապահ մարտիկի զանցանքը վճռական
դատապարտություն դանի վոչ միայն հրամա-
տարության, այլև բոլոր մարտիկների կողմից,
վոր անկարգապահ մարտիկը դրա ազդեցությամբ
զգա իր վարմունքի վատությունը : Յուրաքան-
չյուր բացասական վարմունք՝ հրամանի չկատա-
րում կամ նրա անփուլթ կատարումը, անտարբեր
վերաբերմունքը դեպի ռազմական ծառայությու-
նը, կանոնադրքերի զանցառումը, — այս բոլորը
գինթղթակիցը պետք է հարվածի իր թղթակցու-
թյուններում, յուրաքանչյուր առանձին դեպքե-
րում ապացուցելով փաստերով և որինակներով
անկարգապահության վնասակարությունը :

Մյուս կողմից գինթղթակիցը պետք է առաջ
քաշի, խրախուսի իր թղթակցություններով կար-
գապահ, որինակելի մարտիկներին :

Այդ այնքան էլ հեշտ խոդիր չէ : Թղթակցու-

Թյունից հարված ստացած մարտիկներն տուանձին համակրանք չեն տածելու դեպի իրենց հարվածող զինթղթակիցը : Բայց դրանից վախենալ պետք չէ : Բոլոր զիտակից մարտիկները համաձայն կլինեն սինթղթակցի հետ : Զինթղթակիցը պետք է հաշվի առնի, վոր իր թղթակցության նպատակը վոչ թե անկարգապահին «ցեխելն» այլ նրա սխախները շեշտելը, ուղղվելու ճանապարհ ցույց տալը : Թղթակցության մեջ չպետք է հալածանքի տարրեր լինեն : Մենք չենք ծածկում, վոր զինթղթակիցը յերբեմն պայքարելով հանուն կարգապահության, կարող է դժվարին դրության մեջ ընկնել : Հնարավոր է, վոր զինթղթակիցը, պաշտպանելով կարգապահության իր դեմ գրգռի շատերին : Բայց ինչ էլ վոր լինի, ինչպիսի դրության մեջ էլ նա ընկնի, զինթղթակիցը պետք է պաշտպան կանգնի հեղափոխական կարգապահության և թերթի միջոցով փաստերով, «րինակներով» ապացուցի կարգապահության անհրաժեշտությունը, պայքարելով միշտ անկարգապահության դեմ :

ՊԱՏԻ ԹԵՐԹԸ ՎԱՇՏԵՐՈՒՄ

Ի՞նչ է պահանջվում պատի թերթից :

Նա ամենից առաջ պետք է լինի կարմիր բանակային մասսայի ձայնը : Հենց այդ պատճառով առաջին պահանջը, վոր արվում է յուրաքանչյուր թերթին այն է, վոր նրան թղթակցեն վորքան կարելի յե շատ մարտիկներ : Վաշտային թերթը միշտ էլ պետք է իրեն խնդիր առաջադրի՝ բարձրացնել զորամասի մարտունակությունը, ամբողջնել կար-

դաստիարակութիւնը, հետեւել զորամասում առորյա
աշխատանքի ճիշտ դրմանը, լուսաբանել կարմիր
բանակայինների կյանքը, անմիջապէս արձադան-
գել նրանց հուզող հարցերին:

Պատի թերթը լույս ե տեսնում վորոչ ժամա-
նակամիջոցներում. այդ ժամանակամիջոցներում
առաջադրւում են մի շարք լուրջ խնդիրներ, վոր
հուզում են բանակայիններին և կարոտ են բացա-
տրութեան: Կուսակցութիւնն առաջադրում ե մի
շարք նոր յոգունդներ, վոր անց են կացւում վաշ-
տային բջիջի կողմից: Յեւ վ ահա թերթի յուրա-
քանչյուր համար պետք ե ունենա իր հենակետը:
Պատի թերթը հանդիսանում ե վաշտի կուսարջիջի-
որդանը: Նրա խնդիրն ե անցկացնել կուսակցա-
կան ազդեցութիւնը: Այդ պատճառով ամբողջ
թերթը պետք ե համակլած լինի կուսակցական
վողով և նրա միջոցով մասսաներին պետք ե հա-
ղորդվի կուսակցական ազդեցութիւնն ու ղեկա-
վարութիւնը: Մեր զորամասերում յերբեմն այդ
այնքան ել ուժեղ չե: Մինչև իսկ կուսակցական
բաժինները վատ են դրված: Իսկ կուսակցական
ազդեցութիւնն հաճախ անց են կացնում մակե-
րեսային և միակողմանի ձևով:

Յուրաքանչյուր պատի թերթի առաջադրու-
վում են հետեւյալ պահանջները.— 1) նրան պետք
ե մասնակցեն ըստ հնարավորին մեծ քանակու-
թեամբ զինթղթակիցներ. 2) նա պետք ե լինի տե-
ղական. 3) պետք ե անցկացնի կուսակցական
ստույգ դիժ. 4) պետք ե յուրաքանչյուր համա-
րում դնի վորոչակի նպատակներ. 5) պետք ե
ծայրից ծայր ռազմականացված լինի. 6) թերթը
պետք ե հրատասւ լինի:

Պատի թերթերի կանոնադրությունն առաջադրում է պատի թերթի համար 4 հիմնական բաժին.—1) ռազմական ու ռազմաքաղաքական ուսուցում և կարմիր բանակային ուսուցում . 2) կուսակցության ու կոմյերիտական կյանք . 3) կենցաղ . 4) բանակ—գյուղ—քաղաք :

Վերոհիշյալ չորս բաժինների համար վերնագրեր կարող են լինել . ռազմական ուսուցման համար՝ «Յետ չեմք մնում» . կուսբաժնի համար՝ «Մեր բջիջը մարտիկների մասին» կենցաղի համար՝ «Գրսիեմք անմաքուրյան դեմ» . քաղաքի ու գյուղի զոգման համար՝ «Ինչ եմ մեզ գրում գյուղից» :

Ծնորհիվ այդպիսի սխտեմի, պատի թերթի յուրաքանչյուր համար սուր ձևով կտա մի քանի սուանցքային հարցեր . այդ հարցերը փոխվում են , վորի շնորհիվ յուրաքանչյուր համար խիստ տարբերվում է նախընթաց համարից և հետապնդում է մի վորոչ նպատակ :

Զինթղթակիցները հաճախ իրավացի կերպով դանդատվում են , վոր խմբկոչները թղթակցությունների մի մասը կորցնում են կամ գիտակցաբար չեն ղետեղում : Զինթղթակիցներից շատերին վոչ մի պատասխան չի արվում թղթակցությունների վիճակի մասին :

Ինչպիսի թղթակցություններ մեղանում ամենից հաճախ չեն ղետեղում մի քանի պատի թերթեր . իհարկե , մերկացնող , բնույթի թղթակցությունները :

Խմբկոչը մի կողմն և ղնում նման թղթակցությունները , վախենալով ընդհարումներ ստեղծել առանձին ընկերների հետ :

Իսկ վարտեղ և յեւթն այդ դժվարին դրությաւ-
նից : Ամենից առաջ զինթղթակցի դաստիարա-
կության մեջ : Ուշադրավ եւ այն հանգամանքը ,
վոր սկանակ զինթղթակիցը գրել և սկսում ամե-
նից առաջ մերկացնող թղթակցություններ :

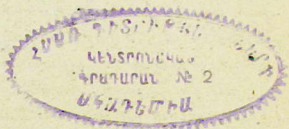
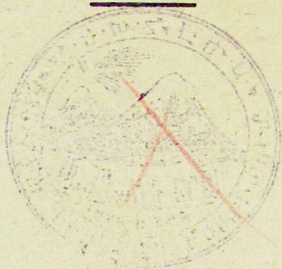
Յուրաքանչյուր պատի թերթում պետք և լի-
նի «թերթն ոգնեց» բաժինը : Այդ բաժնում պետք
և ցույց տալ , թե ինչ և արված գետեղված թրդ-
թակցության սութիւլ :

Խմբկոնների կյանքում մեծ թերությունն այն
և , վոր նրանք չեն վարժվել դեռ ևս աշխատել կոլ-
լեկտիւլ ձևով : Ինչպէս հարկն և , ընտրվում և
խմբկոլ լրիւ կաղմով , բայց աշխատում և նրա
չնչին մասը : Սակաւ չեն այն դեպքերը , յնրբ 2
հոգի կատարում և ամբողջ աշխատանքը , իսկ
մյուսները մատը մատին չեն խփում թերթի հա-
մար : Յեւ այդ կոչվում և կոլլեկտիւլ աշխատանք :
Խմբկոլ ընտրելիս պետք և ջոկել այնպիսի մարդ-
կանց , վորոնք ծանրաբեռնված չեն այլ աշ-
խատանքներով և վոչ ել շատ պատասխանատու
պաշտոններ ունեն :

Մեծ ուշադրություն պետք և դարձնել թերթ
հրատարակելիս նրա գրագիտության վրա : Մեր
թերթերը լի յեն քերականական սխալներով : Թրդ-
թակցություններն արտագրող ընկերներին մե-
ղադրել չի կարելի , վորովհետև նրանք ել հաճախ
կիսագրագետ են լինում : Բայց և չի կարելի յուսյ
ընծայել անգրագետ թերթ :

Հրատարակելուց առաջ թերթը հարկաւոր և
որբազրել , ուղղել նրա սխալները : Դրա համար
հարկավոր և խնդրել ավելի գրագետ ընկերոջ ու-

Հայրությամբ աչքի անցկացնել արդեն զատրաստ
 թերթը և ուղղել նրա մեջ յեղած սխալները: Այդ
 դժվար չե անել: Սրբադրությունը շատ քիչ ժա-
 մանակ կխլի, բայց թերթը լույս կտեսնի գրագետ
 ու վախերուչ ձեռով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Զինթղթակիցների մասին	3
2. Զինթղթակցային շարժումը հարմիր բանակում	7
3. Զինթղթակցի խնդիրները	7
4. Զինթղթակցի գործնական աշխատանքները	7
5. Զինթղթակցային կազմակերպությունը կամավոր կազմակերպություն է	8
6. Ինչպես զինթղթակից դառնալ	9
7. Նորեկ զինթղթակիցն ու զիվիզիայի թերթը	10
8. Զինթղթակիցն ու ինքնաքննադատությունը	11
9. Ֆրել կարելի չէ ամեն ինչի մասին	12
10. Ինչ է պահանջում նյութը նախ քան նրա լու- սարանումը	13
11. Չի կարելի անվերջ ընդհանրացել	16
12. Ավելի մատ կյանքին	17
13. Պատրաստությունը պատերազմի ժամանակվա աշխատանքներին	18
14. Զինթղթակցի աշխատանքը ճամբարում	19
15. Զինթղթակիցը մանյովրաներում	22
16. Ռազմական թղթակցության անխնայական	25
17. Ինչպես ընտրել և ղուլ ուղարկել նյութը	26
18. Զինթղթակիցն ու զինվորական կարգապահությունը	27
19. Պատի թերթը վաշտում	29

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0038760

9172 10 407.

uh

803

I
3798